

selen van het oude staatsrecht, ook door Mr. Groen van Prinsterer verdedigd, nog steeds als de ware huldigen, — nu gaat er bij sommigen een kreet van verontwaardiging op over zoo onwetenschappelijk bedrijf, ter nauwernood van snood boerenbedrog te onderscheiden; bij anderen is verwondering, verbazing bemerkbaar, en zelfs onder hen, die op het stuk van den godsdienst de belijdenis der vaderen niet verwerpen, zijn er velen, die nieuwsgierig vragen: wat wil dit toch zijn? en in hun hart betwijfelen of er tusschen de goddelijke Openbaring en de wetenschap wel een zoo onverbreekbaar verband bestaat, als door hun eigen geloofsgenooten wordt beweerd.

Verandering in dien toestand is niet te verwachten; te minder omdat, bij het ontbreken van een sympathieke atmosfeer waaraan voor bezielend onderwijs ook de hoogleeraar behoefte heeft, de rechtsgeleerde, die bij zijn onderwijs het verband tusschen Openbaring en recht op den voorgrond meent te moeten plaatsen, zich niet licht aan een der Rijksuniversiteiten zal verbinden.

Misschien denkt deze of gene dat in de bestaande toestanden het voor den Christen dan wellicht maar beter ware, zich of van het gebied des openbaren levens terug te trekken, of zonder studies daarop te begeven. Maar ik vraag of, wanneer op allerlei levensgebied de Christenen erkennen, dat hun roeping is in te gaan in de wereld, en, liever dan zich uit haar midden terug te trekken, eigen instellingen te vormen om zich voor die roeping te bekwamen, — zij dan een uitzondering moeten maken ten aanzien van het openbare leven, waar de hoogste belangen en ingewikkeldste verhoudingen ter sprake komen; waar het veel meer de belangen van anderen dan ons eigen, persoonlijk belang geldt; waar zoowel het goede als het verkeerde meer rechtstreekschen invloed uitoefent dan ergens anders? Of, waar geheel het volk lijden moet om de misslagen zijner overheden, de Christen weigeren mag invloed ten goede uit te oefenen, wan-